

Miten tekniset ratkaisut voivat helpottaa maailmanlaajuista hoitajapulaa? Ascomin kliiniset asiantuntijat keskustelivat yhdestä maailman keskeisimmästä terveydenhoitojärjestelmiin liittyvästä ongelmasta.

Kirjoittaja: Gary Gunning

Jenny Arnessonia, Paul Blankersia, Nico Kokia, Victor Rigetiä, Tejs Povlsenia ja Mary Yorkia yhdistää ainakin kolme asiaa: he ovat sairaanhoitajia, he työskentelevät Ascomilla ja he tapasivat hiljattain verkossa keskustellakseen hoitajavajeesta ja siitä, miten viestintäteknologia voi auttaa ongelman ratkaisemisessa. Keskustelua moderoi Ascomin pitkäaikaisten hoitoratkaisujen markkinointijohtaja ja sairaanhoitaja Kathleen Snyder.

”WHO:n mukaan maailmassa tarvitaan yhdeksän miljoonaa hoitajaa lisää.”

”Kaikki terveydenhuollossa työskentelevät tietävät, että maailmassa on hoitajapula.” Näillä suorasukaisilla sanoilla Kathleen Snyder aloittaa tunnin mittaisen keskustelun kuuden sairaanhoitajakollegansa kanssa. Hän taustoittaa aloitusta WHO:n hätkähdyttävillä laskelmilla: maailmassa on oltava vuoteen 2030 mennessä yhdeksän miljoonaa hoitajaa enemmän kuin nyt, jos kaikkien maiden halutaan saavut-tavan YK:n kestävä kehityksen terveyttä ja hyvinvointia koskeva tavoite 3.

Hän muistuttaa, että toisin kuin monet luulevat, vaje ei koske vain vähemmän kehittyneitä maita.

”WHO on toki todennut, että hoitaja- ja kättilöpula on pahin Kaakkois-Aasiassa ja Afrikassa”, Snyder sanoo. ”Samalla se ja muut organisaatiot korostavat myös sitä, että ongelma on maailmanlaajuinen – yksikään maa ei ole sille immuuni.”

Snyderin mukaan tilannetta selittää monen tekijän ”täydellinen myrsky”. Väestön

ikäntymisen myötä monimutkaisista ja kroonisista sairauksista kärsivien potilaiden määrä kasvaa. Terveydenhuoltoon pääsyn helpottuminen ja vakuutusohjelmien laajeneminen ovat nekin omiaan lisäämään ruuhkia.

Potilasmäärät eivät kuitenkaan ole hoitajapulan ainoa syy. Myös rekrytointi on ongelma – ja vaikka se ei olisiakaan, monessa maassa ei eri syistä kouluteta riittävästi ammattitaitoisia työvoimaa.

”Katsotaan vaikka omaa kotimaatani, Yhdysvaltoja”, Snyder selittää. ”Terveydenhuollon oppilaitoksissa kärsitään vakavasta henkilöstövajeesta, jota kliinisten tilojen ja opetustilojen puutteet pahentavat. American Association of Colleges of Nursing -yhdistyksen mukaan tällaisten ongelmien vuoksi yhdysvaltalaisissa terveydenhuollon korkeakouluissa jouduttiin vuonna 2019 hylkäämään 80 407 pätevää hakemusta kandidaatti- ja maisteriohjelmiin.

Vaikutukset terveydenhuoltoketjuun

Alankomaissa asuvalle Paul Blankersille hoitajapula tuli tutuksi 1980-luvun lopulla. ”Ennen sitä Alankomaissa oli itse asiassa liian paljon yleissairaanhoitajia”, Ascomin Utrechtin toimistolla työskentelevä Blankers muistelee. ”Vuosina 1985–1990 teho-osastoilla, leikkaussaleissa ja ensiavussa alkoi kuitenkin ilmetä henkilöstövajeesta. Muutos oli nopea ja näkyvä.”

Blankersin kuvailema tilanne on vain pahentunut vuosien saatossa. Victor Riget, Tanskan Ascomin kliininen sovelluskonsultti, kertoo kokemuksistaan suuresta tanskalaisesta sairaalasta, joka ei voi pitää kaikkia osastojaan auki hoitajapulan vuoksi.

”On tärkeää muistaa, että tilanteesta kärsivät muutkin kuin hoitoa ja toimenpiteitä odottavat ihmiset”, Riget sanoo. ”Sairaalassa olevat potilaat eivät välttämättä saa

tarvitsemaansa hoitoa, koska osastoilla on liian vähän henkilökuntaa. Hoitajat puolestaan tekevät lisävuoroja paikatakseen vajeusta, mikä kuormittaa heitä fyysisesti ja emotionaalisesti. Hoitajapula näkyy terveydenhuoltoketjun kaikilla tasoilla.”

Hoitajavaje vaikuttaa eri terveydenhuoltosektoreihin eri tavoin. Ammattitaitoisten hoitajien vähyydellä on ollut kovia seurauksia esimerkiksi vanhusten pitkäaikaishoidolle. ”Hoitajien löytäminen pitkäaikaisen laitoshoidon puolelle on aina ollut haasteellista”, toteaa Nico Kok, Ascomin Saksan, Itävallan ja Sveitsin vanhustenhoitosegmentin päällikkö. ”Monet alan opiskelijat ovat ymmärrettävästi kiinnostuneita esimerkiksi teho-osastotai leikkaussalitalityöstä. Näihin erikoisaloihin liittyy edistyksellisiä tekniikoita ja työtyytyväisyyttä, joka syntyy potilaan terveyden näkyvästä, usein dramaattisestakin parantamisesta. Pitkäaikaishoidon on vaikea kilpailla niiden kanssa.”

”Muutoksia ei tapahdu pelkästään tekniikassa vaan myös henkilöstössä.”

Koulutusta ja teknologiaa

Kaikki kuusi osallistujaa ovat yhtä mieltä siitä, että parempi kliininen viestintä ja koordinointi voivat auttaa vähentämään työntekijävajeesta johtuvia viivästyksiä ja turhautumista. Mary York, joka toimi sairaanhoitajana arvostetussa Johns Hopkinsin sairaalassa ennen uraansa Yhdysvaltain Ascomilla, korostaa hoitajien ja muun hoitohenkilöstön koulutuksen tärkeyttä.

”Joskus muinoin teknologiayritykset saattoivat asentaa kliinisiä viestintäjärjestelmiä ilman tiivistä yhteistyötä hoitajien kanssa, mutta ne päivät ovat menneet jo kauan sitten. Ascom on edelläkävijä tällä saralla – sen näkee jo siitä, miten paljon sairaanhoitajia meillä on töissä – mutta meidänkin on jatkuvasti syvennettävä ja mukautettava hoitajien osallistamista. Heille tarjoamme tuen on aina pysyttävä samassa tahdissa kiivaiden teknisten edistysaskelien kanssa”, painottaa kliininen konsultti

Jenny Arnesson. Arnesson työskentelee Ascomin Göteborgin toimistossa Ruotsissa ja tekee tiivistä yhteistyötä sairaaloiden ja terveydenhuollon organisaatioiden kanssa eri puolilla Eurooppaa.

”Muutoksia ei kuitenkaan tapahdu pelkäämään tekniikassa vaan myös henkilöstössä. Terveydenhuollossa työntekijöiden vaihtuvuus on suurta, joten uusia työntekijöitä on koulutettava jatkuvasti hyödyntämään teknologiaa parhaalla mahdollisella tavalla. Siksi sähköinen oppiminen on ensiarvoisen tärkeää. Sen ansiosta hoitajat saavat koulutusta juuri silloin, kun heille parhaiten sopii.”

Tanskan Ascomilla työskentelevä Tejs Polvsen toteaa, etteivät ratkaisu ja tekninen tuote ole yksi ja sama asia. ”Ensimmäinen on kehitetty hoitajille, ja heidän panoksensa auttaa määrittämään sen heidän erityistarpeidensa mukaan. Jälkimmäinen voi olla vaikuttava suunnittelun taidonnäyte, mutta silti jotain, mitä hoitajat eivät välttämättä tarvitse.”

Ascomin kliinisten konsulttien keskeisin tehtävä on varmistaa, että hoitajien mielipiteet huomioidaan teknisissä ratkaisuissa. ”Olemme eräänlaisia digitaalisia puolestapuhujia”, Povlsen kuvailee. ”Varmistamme, että teknologia

Artikkeli on osa juttusarjaa, jossa tuodaan esille Ascomin hoitajia, maailmanlaajuisista hoitajayhteisöä sekä WHO:n kansainvälistä sairaanhoitajien ja kättilöiden vuotta.

Hoitajien digitaalisina puolestapuhujina

Teknologia mullistaa kliinisen viestinnän ja yhteistyön. Hälytysilmoitukset välittyvät nyt suoraan lääkinällisistä laitteista hoitajan puhelimeen. Hälytykset ja potilaiden kutsut voidaan siirtää kiireiseltä hoitajalta automaattisesti seuraavalle saatavilla olevalle hoitajalle. Hoitajat voivat käyttää, jakaa ja päivittää kliinisiä tietoja äänen, tekstin, kaavioiden, valokuvien ja videoiden muodossa kaikkialla sairaalassa.

Kuulostaa mahtavalta, eikö? Keskustelun osanottajat kuitenkin korostavat, että hoitajien on tärkeintä saada juuri ne tekniset työkalut, jotka he todella tarvitsevat ja haluavat. Tässä Ascomin kliiniset asiantuntijat ovat avainasemassa ”digitaalisina puolestapuhujina”.

palvelee hoitajaa, ei toisinpäin. Sen taataksemme pyrimme saamaan hoitajat osallistumaan projektiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Sairaanhoitajina tiedämme, mitä hoitajat päivittäisessä arjessaan kohtaavat sekä missä ja miten ratkaisumme voivat auttaa eniten.”

Joskus tämä tarkoittaa sitä, että parhaiten toimii teknisesti vaatimaton ratkaisu, kunhan se täyttää loppukäyttäjän tarpeet. ”Asia on juuri näin”, Arnesson vahvistaa. ”Onhan se tietysti joskus hienoa saada ratkaisu, jossa on häikäisevän paljon teknisiä ominaisuuksia. Kuitenkin aidosti hoitajien elämää helpottavat heidän työssä kannalta oikeanlaiset ominaisuudet. Ironista kyllä, on vaikeampaa kehittää rajoitettu mutta tarkka ratkaisu kuin turhilla ominaisuuksilla varustettu kokonaisuus.”

***”Joskus muinoin
teknologiayritykset
saattoivat asentaa klinisiä
viestintäjärjestelmiä
ilman tiivistä yhteistyötä
hoitajien kanssa, mutta
ne päivät ovat menneet
jo kauan sitten.”***

Jotain vanhaa, jotain uutta

Koronakriisi on nostanut hoitajat ja hoitotyön valokeilaan. Joissakin maissa tämä on lisännyt nuorten kiinnostusta alaan. Pandemia on myös poikanut julkisia infrastruktuuri-investointeja ja korostanut terveydenhuollon ammattilaisten välistä viestintää mahdollistavan ja parantavan teknologian arvoa.

”Tiedän omasta kokemuksesta, että ratkaisumme todella auttavat vähentämään fyysisiä kontakteja koronapotilaita hoidettaessa”, sanoo Arnesson, joka palasi teho-osastotyöhön vapaaehtoisesti pandemian puhjettua Ruotsissa keväällä 2020. Blankersin mukaan vastaavia kokemuksia on saatu Alankomaissa sijaitsevassa Slingelandin sairaalassa, jossa Ascomin ratkaisu auttoi lääkäreitä vastaanottamaan ja jakamaan potilaiden EWS-pisteitä elisykettä, hengitystihyeyttä ja happisaturatiota koskevia tietoja ilman potilashuoneisiin ja teho-osastoille menemistä ja niistä poistumista.

”Tällainen digitaalinen näkyvyys on esimerkiksi Ascom Digistatin tärkeimpiä etuja”, York lisää. ”Se on kliininen

ohjelmistopaketti, jota ollaan parhaillaan ottamassa ensimmäistä kertaa käyttöön Yhdysvalloissa. Se yhdistää useiden potilaiden kliiniset tiedot, siirtää ne liikkuville lääkäreille ja/tai kiinteään monitoriin ja antaa yksityiskohtaisen yleiskuvan kaikista lääkärin hoidettavista potilaista.”

Keskustelun lopuksi Kok haluaa muistuttaa kollegoitaan siitä, että kliinisessä viestinnässä on aina huomioitava sekä inhimilliset että tekniset näkökulmat. Hän havainnollistaa asiaa kertomalla kaksi kertaa vuodessa tekemistään oppilaitosvierailuistaan, joilla hän kertoo oppilaille nykyteknologian mahdollisuuksista.

”Aivan yhtä tärkeää kuitenkin on, että opetan heitä suhtautumaan kriittisesti ratkaisuihin, vaatimaan enemmän ICT-toimittajilta ja -osastoilta sekä edellyttämään ratkaisuja, jotka sujuvoittavat työnkulkua, vähentävät työmäärää ja parantavat hoidon laatua”, Kok painottaa. ”Lyhyesti sanottuna haluamme, että hoitajat haastavat meidät omilla haasteillaan. Sen jälkeen meidän tehtävämme on jatkaa oikeasti hyödyllisten ratkaisujen kehittämistä.”

Ascom Oy
Puutarhakatu 55–57
20100 Turku
02 415 1200

myynti@ascom.com
ascom.fi

ascom